

requant, terram lignaque comportant, quò levius ac planius ad castrum cum turribus ligneis accedant; Pomorani contra lardum lignaque picea parant, quibus paulatim congeriem illam comburant. Tribus enim castellani vicibus instrumenta omnia de muro descendentes furtive combusserunt, tribusque vicibus iterum illa Poloni construxerunt. Ita nempe ¹⁰⁰¹ turres lignæ Bolezlavi castello vicinæ stabant, quod castellani de propugnaculis cum eis armis et ignibus repugnabant. Si quandoque Poloni castellum armis, igne, lapidibus stratis ¹⁰⁰² impetebant, castellani similiter modis omnibus vicem contrariam repugnabant. De Polonis multos castellani sagittis ¹⁰⁰³ et lapidibus vulnerabant, de castellanis vero Poloni plures cottidie perimebant. Erant enim pagani de morte securi ¹⁰⁰⁴, si virtute bellica caperentur, et ideo ¹⁰⁰⁵ malebant, ut cum fama se defen-

dentem quam colham extendentes cum ignavia morerentur. Interdum tamen cum Bolezlavo pactum facere castrumque reddere cogitabant, interdum ¹⁰⁰⁶ inducias petentes, vel auxilium exspectantes illud consilium differebant. Interea Poloni nunquam otiosi, nunquam desidiosi, tot laboribus et vigiliis fatigati desistebant, sed castrum capere vel insidiis insistebant. Pomorani vero talem Bolezlavi mentem et intentionem cognoscebant, quod nullatenus evadere manus ipsius nisi castro reddito prævalebant, et ex hoc maxime diffidebant, quia de Suatopole suo domino nullum auxilium expectabant. Unde pro tempore consilium partibus utrisque satis ydoneum inierunt, castellum videlicet fide recepta tradiderunt, ipsique sani cum suis omnibus, incolumes quo sibi libuit, abierunt.

VARIÆ LECTIONES.

¹⁰⁰¹ namque 2. ¹⁰⁰² stratis 1. 2. ¹⁰⁰³ ita videtur legendum, cf. Chr. princ. Pol. p. 91. ¹⁰⁰⁴ secum erroris 1. 2. ¹⁰⁰⁵ ide 2. ¹⁰⁰⁶ interim codd.

ANNO DOMINI MCXII.

BERENGOSUS

ABBAS S. MAXIMI TREVIRENSIS

NOTITIA HISTORICA

(FABRIC., *Biblioth. med. et inf. Lat.*, tom. I, pag. 214.)

Berengosus ordinis S. Benedicti, abbas S. Maximi Trevirensis, non ut Bellarminus, editione prima libri de S. E., sæculo VII, sed sub duodecimi initia clarus ann. 1112, ab Henrico V imperatore impetravit privilegium pro advocatia suæ abbatiae, scripsitque opuscula edita Coloniae 1555 et recusa in Bibliothecis Patrum, et novissime Lugdun. tom. XII, *De laude et inventione crucis Dominicæ* libros III, pag. 349; librum *De mysterio ligni Dominici*, et *De luce visibili et invisibili, per quam antiqui patres meruerunt illustrari*, pag. 367, et sermones V *De martyribus, confessoribus, dedicatione Ecclesiae et veneratione reliquiarum*, pag. 576. Fal-litur Oudinus (tom. II, pag. 1004), cum huic Berengoso tribuit commentarium in Apocalypsin, quem Berengarii Turonensis esse jam demonstratum fuit. Sicuti Bernonis est non Berengosi, quod ei ascribunt nonnulli De jejunii Quatuor Temporum.

BERENGOSI ABBATIS

DE LAUDE ET INVENTIONE SANCTÆ CRUCIS

(*Bibl. Patr.* XII, 349.)

INCIPIT LIBER PRIMUS

DE LAUDE S. CRUCIS

CAPUT PRIMUM.

De eo quod Dominus ante se primo prophetiam et legem præmisit, ac deinde natus et passus arborem crucis ascendit.

Cum antiqua divinitas humano generi tempus

C prævideret opportunum, ut filios, qui erant dispersi, congregaret in unum, ad redimendum hominem, quem propriæ voluntatis arbitrium a Deo divisit, in vineam Ecclesiae, primo et secundo servos, tertio Filium misit. Qui ostendendum se verum esse regem;